

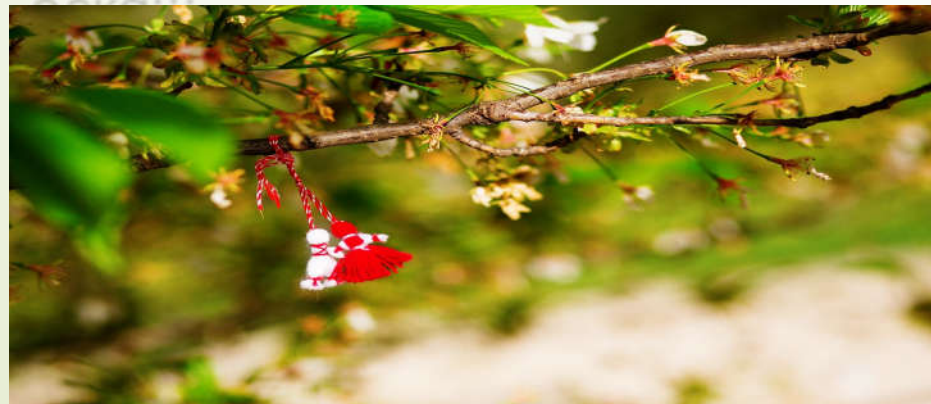
Χελιδόνι, ο τελάλης της Άνοιξης...

- ▶ Ένα από αυτά τα πουλιά, που όταν το βλέπουμε καταλαβαίνουμε ότι ο καιρός αλλάζει και η φύση ξυπνάει, δεν είναι άλλο από το όμορφο **χελιδόνι**. Κανένα άλλο πουλί δεν αγαπήθηκε τόσο πολύ, και δεν τραγουδήθηκε όσο το χελιδόνι. Ο λαός πιστεύει ότι τα χελιδόνια, μαζί με τον κούκο, φέρνουν την άνοιξη.

Λαογραφία

- Από τα παλιά χρόνια οι άνθρωποι μόλις έβλεπαν το πρώτο χελιδόνη έβγαζαν το «μαρτάκι» από το χέρι τους και το κρεμούσαν στο δέντρο για να το βρει το χελιδόνη και να φτιάξει τη φωλιά του.
- Την ημέρα αυτή, παρέες παιδιών κρατούν μια ξύλινη κατασκευή, στολισμένη με πολύχρωμες φούντες, όπου υπάρχει ένα ομοίωμα χελιδονιού, το οποίο κινείται περιστροφικά, και γυρνούν σε όλα τα σπίτια του χωριού. Σε κάθε σπίτι λένε το **τραγουδάκι της χελιδόνας**, το **χελιδόνισμα**. Όταν το τραγουδούν, κινούν το ξύλινο ομοίωμα. Οι νοικοκυρές τα κερνάνε με αυγά, ξεραμένα σύκα...

χελιδόνισμα

➔ <https://youtu.be/h3xhzUatiOc?t=12>

«Χελιδόνα έρχεται»

Χελιδόνισμα από τη Αιανή Κοζάνης

Χελιδόνα έρχεται
απ' τη Μαύρη Θάλασσα
θάλασσαν απέρασε,
έκατσε και λάλησε.

Μωρ' καλή νοικοκυρά,
σ' έμπα έβγα στο κελάρι,
φέρε αυγά σαρακοστιά
και σχοινιά πεντηκοστά
για να δέσουμε τον Μάρτη
και το τσιλιμπουρδάκι*.

Κι αν δεν έχετε αυγά,
παίρνομε την κλωσσαριά
να γεννάει, να κλωσάει
και να σένει τα ποιλιά

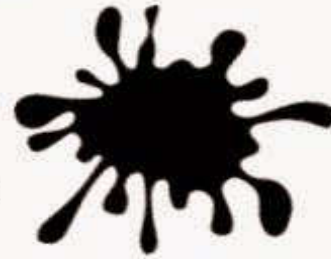
Τα κάλαντα της Άνοιξης και του Μάρ

Χελιδόνα

έρχεται

απ' τη Μαύρη

Θάλασσα

Θάλασσα

επέρασε,

έκατσε και λάλησε

Μωρ' καλή νοικοκυρά

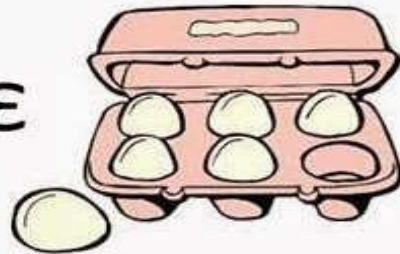

έμπα έβγα στο

κελάρι,

φέρε

αβγά σαρακοσιά

και σχοινιά

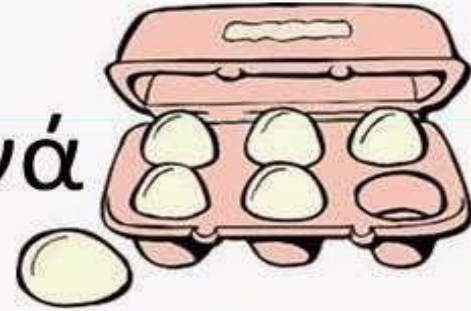
πεντηκοστά

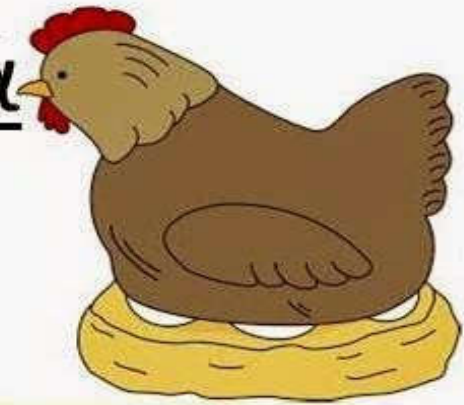
για να δέσουμε τον Μάρτη

ΚΑΙ ΤΟΝ **Τσιλιμπουρδάκη**

ΚΙ ΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΤΕ ΑΒΓΑ

ΠΑΙΡΝΟΥΜΕ ΤΗΝ κλωσαριά

ΝΑ ΓΕΝΝΑΕΙ, ΝΑ κλωσάει

ΚΑΙ ΝΑ ΣΕΡΝΕΙ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

Γενικές πληροφορίες...

- ▶ Το χελιδόνι είναι αποδημητικό πουλί και φεύγει το φθινόπωρο από τη χώρα μας για την Αφρική. Την άνοιξη επιστρέφει στην παλιά κατοικία του από την Αφρική κι απ' τις θερμές χώρες. Το μεγάλο αυτό ταξίδι το κάνει σε δυο μέρες, επειδή στο γρήγορο πέταγμά του το βοηθά το σώμα του, που αποτελείται από σκελετό ελαφρό, οι μεγάλες φτερούγες του κι η ψαλιδωτή ουρά του. Μ' αυτά τα όπλα της πτήσης, αλλάζει διεύθυνση ή ανεβοκατεβαίνει με θαυμαστή ευκολία.

αετομάχος

γεράκι

- ▶ Το χελιδόκι έχει πολλούς εχθρούς, ιδίως τα αρπαχτικά πουλιά, το γεράκι, την κουκουβάγια, τον αετομάχο, που όταν τα χελιδόνια δουν κανένα απ' αυτά, ειδοποιούνται μεταξύ τους με οξείες φωνές, μαζεύονται κι όλα μαζί επιτίθενται κατά του εχθρού, που, πολλές φορές, τον διώχνουν.
- ▶ Δεν εξημερώνεται σαν πουλί, ούτε τρώγεται το κρέας του. Πίνει νερό πετώντας χαμηλά στις πηγές, χωρίς να διακόψει τον δρόμο του. Το στόμα του είναι βαθιά σχισμένο, που το σχίσσιμο φθάνει ως τα μάτια του. Όταν κάθεται, νομίζει κανείς πως δεν έχει πόδια, καθώς η κοιλιά του ακουμπά χάμω.

«Ήλθες, ήλθες, χελιδόνι,
την ακούμε τη λαλιά σου,
ήλθες, ήλθες και απλώνεις
μια χαρά σαν τη χαρά σου»

https://youtu.be/iqKQhwA2_aY

